

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 20Cb/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4423203437
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. PaedDr. Andrea Kontárová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2024:4423203437.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou PaedDr. Mgr. Andreou Kontárovou
v právnej veci žalobcu 1: PANMED, s.r.o., so sídlom: Tatranská 615/48, 940 55 Nové Zámky, IČO: 36 563 994, a žalobcu 2: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom: D. XXX/XX, XXX XX E. F., obaja zastúpení: JUDr. Nadežda Boľová, advokátka, so sídlom: Šafárikova 1522, 924 01 Galanta, IČO: 42 155 088, proti žalovanému 1: Lekáreň SÉLIA, s.r.o., so sídlom: Hlboká 4246/16, 940 01 Nové Zámky, IČO: 36 830 836, a žalovanému 2: A. G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom: D. XXX/XX, XXX XX E. F., obaja zastúpení: JUDr. Richard Schwarz, advokát, so sídlom: Podzámska 32, 940 02 Nové Zámky, IČO: 51 446 049, v konaní o určenie neexistencie záväzku z Rámcovej zmluvy, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Súd priznáva žalovanému v 1.rade a žalovanému v 2. rade voči žalobcovi v 1. rade a žalobcovi v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1/ Podaním žaloby na Okresnom súde Nitra sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že Rámcová zmluva o úvere uzatvorená medzi spoločnosťou PANMED, s.r.o. ako veriteľom a spoločnosťou Lekáreň SÉLIA, s.r.o. ako dlžníkom je neplatná. V odôvodnení žaloby uviedli, že dňa 09.12.2019 bola medzi PANMED, s.r.o. a Lekáreň SÉLIA, s.r.o. uzatvorená rámcová zmluva o úvere. Rámcová zmluva bola uzatvorená jedným subjektom, a to žalovaným v 2. rade. Žalovaný v 2. rade uzatvoril Rámcovú zmluvu za PANMED, s.r.o. ako konateľ spoločnosti a za Lekáreň SÉLIA, s.r.o. na základe plnomocenstva, ktoré mu udelila Irena Bartinková – konateľka spoločnosti Lekáreň SÉLIA, s.r.o. I. J. splnomocnila žalobcu v 2. rade a žalovaného v 2. rade, aby ju zastupovali ako konateľku a spoločníčku spoločnosti Lekáreň SÉLIA, s.r.o. Z uvedeného plnomocenstva je zrejmé, že žalobca v 2. rade a žalovaný v 2. rade mali I. J. zastupovať spoločne. Žalovaný v 2. rade Rámcovú zmluvu podpísal bez súhlasu valného zhromaždenia a žalobcu v 2. rade ako konateľa a spoločníka žalobcu v 1. rade. Uvedené konanie bolo v rozpore s § 134 Obchodného zákonníka. Žalobcovia ďalej uviedli, že úverová zmluva je neplatná, pretože sa jedná o fiktívny právny úkon, nakoľko došlo len k prevodu finančných prostriedkov z účtu žalobcu v 1. rade a na účet žalovaného v 1. rade, pričom dodatočne mal žalovaný v 2. rade snahu tieto prevody konvalidovať, a preto vyhotovil úverovú zmluvu so spätným dátumom. Zmluva o úvere nie je pre žalobcu v 1. rade výhodná. Úver bol poskytnutý ako bezúčelový, bez primeraného zabezpečenia a s 1% ročným úrokom. Zmluva je uzatvorená na dobu určitú, a to až do 31.12.2040.

2/ Podaním zo dňa 03.11.2023 žiadali žalobcovia, aby súd pripustil zmenu žaloby, a aby určil, že záväzok spoločnosti PANMED, s.r.o., ktorý mal vzniknúť na základe Rámcovej zmluvy o úvere zo dňa 09.12.2019 uzatvorenej medzi spoločnosťou PANMED, s.r.o. ako veriteľom a spoločnosťou Lekáreň SÉLIA, s.r.o.

ako dlžníkom, neexistuje. Okresný súd Nitra uznesením č. k. 20Cb/61/2023-77 z 22.11.2023 pripustil zmenu žalobu.

3/ Žalovaní vo vyjadrení k žalobe poukázali na to, že primárne by sa mal súd zaoberať podmienkou prípustnosti určovacej žaloby, a to, či v danom prípade je zo strany žalobcov preukázaná existencia naliehavého právneho záujmu. Uviedli, že naliehavý právny záujem na určení toho, či tu právo je alebo nie je, je daný iba vtedy, ak by bez takéhoto určenia bolo žalobcovo právo ohrozené alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, a to za predpokladu, že toto ohrozenie alebo túto neistotu možno odstrániť rozhodnutím súdu. Právny záujem však naliehavý nie je, ak sa žalobca môže domáhať svojho práva prostredníctvom iných prostriedkov ochrany práva. V danom prípade by potenciálne rozhodnutie súdu o určení neplatnosti rámcovej zmluvy o úvere neprinieslo konečný stav riešenia sporov strán, ale žalobcovia by si museli ďalej uplatňovať svoje potenciálne práva žalobou na plnenie.

3.1/ Žalovaní poukázali na právoplatne skončené konkurzné konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 28K/6/2022, kde bolo vydané uznesenie č. k. 28K/6/2022-158, ktoré bolo potvrdené Krajským súdom v Bratislave uznesením č.k. 4CoKR/8/2023-209. V uvedenom konkurznom konaní sa riešila aj otázka platnosti vyššie uvedenej rámcovej zmluvy o úvere. V uznesení súd uviedol, že pri posudzovaní tejto zmluvy nezistil jej absolútnu neplatnosť a taktiež ani relatívna neplatnosť nebola preukázaná.

3.2/ K samotnej rámcovej zmluve o úvere žalovaní uviedli, že za žalovaného v 1. rade podpísal túto zmluvu žalovaný v 2. rade na základe plnomocenstva, ktoré bolo udelené iba jemu, nie na základe plnomocenstva, ktoré bolo udelené žalobcovi v 2. rade a žalovanému v 2. rade spoločne. Uvedené plnomocnenstvo udelené iba žalovanému v 2. rade nie je generálne plnomocnenstvo na zastupovanie žalovaného v 1. rade, jedná sa o zastupovanie v konkrétnych tam vymedzených oblastiach a druhoch zastupovania žalovaného v 1. rade, v rozsahu tam uvedenom. V čase uzatvorenia tejto zmluvy v mene žalobcu v 1. rade konali konatelia samostatne. Žalovaní ďalej popreli, že nie je pravda, že druhý konateľ a spoločník žalobcu v 1. rade nemal vedomosť a neschválil takéto konanie.

4/ Žalobcovia vo vyjadrení zo dňa 05.01.2024 reagovali na tvrdenia žalovaného tým, že naliehavý právny záujem sa nemusí explicitne v žalobe nachádzať, ak vyplýva zo skutočností uvedených v žalobe. Uviedli, že zo žaloby naliehavý právny záujem vyplýva, a to najmä ochrana majetkových práv žalobcov. Žalobca v 1. rade bol ako veriteľ poškodený na svojich právach protiprávnym konaním jedného z konateľov spoločnosti (žalovaný v 2. rade), ktorý bez súhlasu valného zhromaždenia poskytol pre spoločnosť nevýhodný a stratový úver s dlhou dobou splatnosti žalovanému v 1. rade. Žalobca v 2. rade bol na svojich právach poškodený ako spoločník spoločnosti, keďže sa rámcová zmluva o úvere poskytla bez súhlasu valného zhromaždenia vzhľadom na to, že poskytnutie úveru na sumu 1.000.000,- eur je jednoznačne podstatnou skutočnosťou obchodného vedenia spoločnosti. Žalobcovia zdôraznili, že neexistuje dôvod na podanie iného právneho prostriedku ochrany, ktoré uvádzajú žalovaní, pretože v prvom rade je potrebné zo strany súdu určiť, či tu právo je alebo nie. V prípade výroku súdu o neexistencii práva automaticky nastane skutočnosť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu.

4.1/ Žalobcovia namietali dôkaz predložený žalovanými, a to čestné vyhlásenie žalovaného v 2. rade a I. J., nakoľko tieto osoby konajú v zhode. Jedná sa o osoby, v ktorých prospech bola Rámcová zmluva uzatvorená za nápadne nevýhodných podmienok.

4.2/ Žalobcovia žiadali, aby splnomocnenie, ktoré udelila I. J. výlučne žalovanému v 2. rade len 15 dní po uzatvorení splnomocnenia medzi žalobcom v 2. rade a žalovaným v 2. rade, bolo preskúmané znalcom, a to, či sa podpisy zhodujú s časom, kedy mala byť údajne plná moc uzatvorená. K samotnému splnomocneniu uviedli, že I. J. sa nechala zastúpiť ako konateľ spoločnosti v plnom rozsahu práv a povinností konateľa. Konateľ sa nemôže dať zastúpiť v plnom rozsahu svojich práv, ktoré mu vyplývajú z postavenia konateľa spoločnosti. Žalobcovia poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III ÚS 353/2012-17 z 01.08.2012, v ktorom bol vyjadrený právny názor, že generálne plnomocnenstvo vystavené zo strany spoločnosti s ručením obmedzeným je absolútne neplatným právnym úkonom pre jeho rozpor so zákonom.

5/ Žalovaní v duplike zopakovali, že žalobcovia ani v replike nepreukázali naliehavý právny záujem, uviedli len všeobecné tvrdenia, ktoré nekorešponujú s reálnym stavom. Žalovaní uviedli, že žalobcovia spochybňujú predložené čestné prehlásenie žalovaného v 2. rade a pani I. J. neopodstatnene. Ďalej uviedli, že o existencii splnomocnenia zo dňa 27.09.2018 mali žalobcovia vedomosť z predchádzajúcich súdnych konaní. Zdôraznili, že k jeho platnosti a právnym aspektom sa vyjadrili v predchádzajúcom vyjadrení k žalobe, a nestotožňujú sa so skutočnosťami uvádzanými vo vyjadrení žalobcov.

6/ Právny zástupca žalobcov sa na pojednávaní pridržiaval podanej žaloby a písomných vyjadrení. Zopakoval, že rámcová zmluva o úvere je podpísaná totožnou osobou, a to žalovaným v 2. rade, ako za veriteľa, tak aj za dlžníka a obsahuje neprimerané zmluvné podmienky. Ďalej poukázal na to, že k rámcovej zmluve o úvere nebolo priložené žiadne splnomocnenie. Splnomocnenie z 27.09.2018 sa prvýkrát spomína až pri vyjadrení k tejto žalobe. Z tohto splnomocnenia je zjavné, že sa jedná o generálnu plnú moc, a preto je v zmysle nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky absolútne neplatným právnym úkonom. Uviedol, že žalovaný v 2. rade nielen že mal pri uzatváraní tohto právneho úkonu konflikt záujmov, ale nemal naň ani súhlas.

7/ Žalobca v 2. rade uviedol, že ako konateľ žalobcu v 1. rade by nikdy nesúhlasil s tak nevýhodnou zmluvou, ktorá bola podľa neho antidatovaná, pretože valné zhromaždenie sa uskutočnilo dňa 19.12.2019, a žalovaný v 2. rade sa nezmienil, že by urobil takúto finančnú transakciu. O tejto rámcovej zmluve sa dozvedel až na jar 2020 od účtovníčky, ktorá tvrdila, že ju nemá k dispozícii.

8/ Právny zástupca žalovaných sa pridržiaval písomných podaní. Doplnil, že žalobcovia vedeli o rámcovej zmluve o úvere, valné zhromaždenie v roku 2020 schválilo účtovnú závierku, ktorej súčasťou bola aj táto rámcová zmluva o úvere. K splnomocneniu z 27.09.2018 uviedol, že žalobkyňa v 2. rade o tomto splnomocnení vedela minimálne od času, kedy sa viedlo na tomto súde konkurzné konania vedené pod sp. zn. 28K/6/2022.

9/ Žalovaný v 2. rade doplnil, že ešte pred podpisom rámcovej zmluvy sa radili doma v rodinnom kruhu, tzn. bývalá manželka- žalobca v 2. rade a ich dvaja synovia, pričom sa ústne dohodli na poskytnutí tohto rámcového úveru, s čím súhlasila aj pani J..

10/ Súd doplnil dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov: Rámcová zmluva o úvere zo dňa 09.12.2019, Plnomocnenstvo udelené I. J. dňa 12.09.2018, Plnomocnenstvo udelené I. J. dňa 27.09.2018, Čestné prehlásenie I. J. zo dňa 11.11.2022, Čestné prehlásenie A. G. H. zo dňa 11.11.2022, Výzva na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov vo výške 380.000,- eur, Rozsudok OS NZ č.k. 5Cb/85/2021-300, Rozsudok KS NR č.k. 26Cob/16/2023-489, Uznesenie OS NR č.k. 28K/6/2022-158, Uznesenie KS BA č.k. 4CoKR/8/2023-209, Uznesenie OS NR č.k. 28Exre 120/2023-156.

11/ Podľa § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

12/ Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

13/ Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

14/ Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

15/ Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16/ Žalobcovia sa žalobou pôvodne domáhali určenia, že Rámcová zmluva o úvere z 09.12.2019 uzatvorená medzi spoločnosťou PANMED, s.r.o. ako veriteľom a spoločnosťou Lekáreň SÉLIA, s.r.o. ako dlžníkom je neplatná. Návrhom na zmenu žaloby z 03.11.2023 žiadali, aby súd pripustil zmenu žaloby. Súd uznesením č. k. 20Cb/61/2023-77 z 22.11.2023 pripustil zmenu žaloby spočívajúcu v určenie, že záväzok žalobcu v 1. rade, ktorý mal vzniknúť na základe Rámcovej zmluvy o úvere z 09.12.2019

uzatvorenej medzi žalobcom v 1. rade ako veriteľom a žalovaným v 1. rade ako dlžníkom, neexistuje. Po pripustení zmeny žaloby zo strany súdu sa teda žalobcovia v konaní nedomáhali určenia neplatnosti zmluvy, ale určenia, že záväzok žalobcu v 1. rade podľa zmluvy neexistuje. V prípade, ak by sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti zmluvy, takáto žaloba by musela byť zamietnutá, pretože jej prípustnosť nevyplýva z osobitného predpisu. Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20.10.2022, sp. zn. 1Obdo/51/2021).

17/ Vzhľadom na pripustenie zmeny žaloby súd skúmal, či na strane žalobcov je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení, že záväzok žalobcu v 1. rade, ktorý mal vzniknúť na základe zmluvy, neexistuje, nakoľko existencia naliehavého právneho záujmu je podmienkou úspešnosti žaloby o určení, či tu právo je alebo nie je v zmysle § 137 písm. c) CSP.

18/ Všeobecným predpokladom, aby súd žalobe vyhovel, je právny záujem žalobcu, teda záujem na tom, aby bol vyhovujúci rozsudok pre neho po právnej stránke významný, čiže užitočný (aby mal zmysel). Pri určovacích žalobách samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu ešte neznamená, že prípadný vyhovujúci určovací rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam, teda či bude sporové súdne konanie užitočné alebo naopak, zbytočné. Žalobca musí naliehavý právny záujem na určení práva preukázať. Žalobca v zásade nemá naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo. Ochranu už porušeného práva môže dosiahnuť žalobou na plnenie. Doktrína preventívneho charakteru určovacej žaloby vychádza preto z toho, že žalobca má naliehavý právny záujem vtedy, ak k porušeniu jeho práva (zatiaľ) nedošlo, avšak jeho právo je neisté alebo ohrozené. Stav tejto neistoty alebo ohrozenia možno (preventívne) odstrániť tým, že bude existovať rozhodnutie súdu o existencii (neexistencii) predmetného práva. Z doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby vyplýva, že žalobný nárok na plnenie konzumuje (v sebe zahŕňa) aj určovací žalobný nárok. (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016)

19/ Súd dospel k záveru, že žalobcovia v konaní neunesli dôkazné bremeno, keď nepreukázali naliehavý právny záujem na určení neexistencie záväzku žalobcu v 1. rade, ktorý mal vzniknúť na základe Rámcovej zmluvy z 09.12.2019. Rozhodnutie súdu určujúce, že tento záväzok neexistuje, nemôže byť spôsobilé zlepšiť právne postavenie žalobcov. Otázku existencie, resp. neexistencie záväzku žalobcu v 1. rade z Rámcovej zmluvy o úvere z 09.12.2019, je možné posúdiť ako prejudiciálnu otázku, rovnako tak ako aj neplatnosť tejto zmluvy, ktorej určenia sa žalobcovia pôvodne pred pripustením zmeny žaloby domáhali. Ak by žalovaní dobrovoľne nevrátili poskytnuté peňažné prostriedky z predmetnej zmluvy, žalobcovia by nemali inú možnosť, ako domáhať sa ich vrátenia žalobou o splnenie povinnosti [§137 písm. a) CSP]. Pokiaľ majú žalobcovia za to, že Rámcová zmluva o úvere z 09.12.2019 je neplatná a záväzok žalobcu v 1. rade, ktorý mal na základe tejto zmluvy vzniknúť, neexistuje, mali podať žalobu o zaplatenie konkrétnej sumy predstavujúcej bezdôvodné obohatenie, resp. náhradu škody, pričom neplatnosť zmluvy a neexistencia záväzku žalobcu v 1. rade by sa riešila ako prejudiciálna otázka.

20/ Podľa ustálenej judikatúry je v zásade potrebné vychádzať z toho, že určovacia žaloba má preventívnu povahu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa žalobca nemôže domáhať ochrany prostredníctvom žaloby na plnenie. V danom prípade určovacia žaloba žalobcov nie je správnym a účinne zvoleným procesným nástrojom ochrany tvrdeného žalobcovho práva. Žalobcami požadovaným určením neexistencie záväzku z predmetnej zmluvy v tomto súdnom konaní by sa s konečnou platnosťou neodstránila spornosť práva, nepredišlo by sa ďalším sporom, takéto rozhodnutie by nevytvorilo v právnom vzťahu žalobcov a žalovaných pevný právny základ pre realizáciu práv z ich právneho vzťahu až do tej miery, aby sa tým účinne predišlo žalobe o plnenie. Stav ohrozenia práva žalobcov alebo neistota v ich právnom postavení by sa neodstránil, pretože určovacím výrokom súdu by sa vyriešila len predbežná otázka. Vydaním žalobcami požadovaného rozhodnutia by nedošlo k odstráneniu spornosti medzi subjektmi konania, a to vzhľadom na to, že rozhodnutie súdu o určení neexistencie záväzku žalobcu v 1. rade, ktorý mal vzniknúť na základe Rámcovej zmluvy o úvere by nevyhnutne neeliminovalo podanie žaloby na plnenie. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný iba v prípade, ak požadované určenie definitívne vyrieši stav právnej neistoty, a naopak, nie je daný v prípade, ak by

rozhodnutie súdu mohlo vyvolať ďalšie spory (uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 07.12.2023, sp. zn. 4Cob/32/2022).

21/ Žalobcovia k námietke žalovaných k nedostatku naliehavého právneho záujmu uviedli, že existencia naliehavého právneho záujmu sa nemusí explicitne v žalobe nachádzať, ak vyplýva zo skutočností uvedených v žalobe. Ďalej uviedli, že zo samotnej žaloby naliehavý právny záujem vyplýva, a to najmä na ochrane majetkových práv žalobcov. S uvedeným tvrdením sa súd nestotožňuje, a to s poukazom aj na doktrínálne závery (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016). Naliehavý právny záujem na určenie je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným a žalobca je v ohrození právneho postavenia. V danom prípade právne postavenie žalobcov nebolo ohrozené a súd je toho názoru, že malo by ísť o záujem právny a nie osobno- majetkový a táto neistota musí mať právny a nie majetkový základ.

22/ Vzhľadom na to, že žalobcovia existenciu naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie záväzku z uvedenej zmluvy nepreukázali, súd žalobu zamietol bez meritórneho preskúmania. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu súdy rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania, spravidla žalovaného (II. ÚS 382/2010).

23/ V rozhodnutí NS SR sp. zn. 4 Obdo/109/2020 z 30.09.2021 (bod 34) sa okrem iného uvádza : „Právna úprava určovacích žalôb je obsiahnutá v ustanovení § 137 CSP, ktoré obsahuje demonštratívny výpočet druhov žalôb, pričom doterajšiu právnu úpravu pomerne výrazne modifikovalo. Určovacie žaloby sú subsumované pod písm. c/ a d/ CSP. Rozlišujú sa klasické určovacie žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je (napr. vlastnícke právo, užívacie právo a pod.). Pri tomto type žaloby je procesnou podmienkou jej prípustnosti preukázanie naliehavého právneho záujmu, ktorého obsah a význam je v súdnej praxi pomerne ustálený (napr. tento naliehavý právny záujem je daný vždy, ak ide o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti, pretože určovací rozsudok je v danom prípade spôsobilou verejnou listinou na zmenu zápisu v katastri nehnuteľností, a teda na zosúladenie skutočného právneho stavu zo zapísaným stavom). CSP zároveň výslovne upravuje, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu (napr. dedičský spor podľa § 194 CMP; §16c ods. 2 zákona č. 543/2007 Z.z., o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka - žaloba o určenie užívacieho práva k pôde z dôvodu spornosti užívacieho práva medzi viacerými žiadateľmi o podporu, bez ktorej nemožno obnoviť konanie o priznaní podpory). Ďalej podľa § 137 písm. d/ CSP sa rozoznávajú špeciálne určovacie žaloby. Jedná sa o žalobu na určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z právneho predpisu (napr. neplatnosť dobrovoľnej dražby, neplatnosť skončenia pracovného pomeru, neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, žaloba o určenie doby plnenia podľa § 564 OZ a pod.).“ Vo vyššie uvedenom uznesení NS SR sa tiež konštatuje : „Povinnosťou súdu je skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu z úradnej povinnosti ako splnenie podmienky prípustnosti určovacej žaloby. Podľa CSP súdny proces podlieha prejednaciemu princípu, ktorý takmer vylučuje, aby súd vykonával dokazovanie bez návrhu strán sporu a vychádzal zo skutočností, ktoré strany netvrdili. Súd preto nevykonáva pozitívne skúmanie naliehavého právneho záujmu ex offa, keďže jeho preukázanie je vecou žalobcu a je jeho povinnosťou navrhnuť k nemu aj dôkazy. Súd, ale musí mať možnosť negatívneho skúmania ex offa, teda overiť, či právny záujem, ktorý vyplýva z dôkazov navrhnutých žalobcom, zodpovedá aj realite. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v žalobe rozhodujúce skutočnosti. Žalobca musí uviesť i skutkové tvrdenie k naliehavosti právneho záujmu na požadovanom určení - ak nevyplýva z osobitného predpisu“.

24/ Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu o požadované určenie spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 241/2008).

25/ O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešným žalovaným priznal voči procesne neúspešným žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Poučenie:

Proti rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Nitra (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.